

Izhaja razen ponedeljka
in dneva po prazniku
vsak dan opoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obli. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Enostopna peti-
vrstica K 1'50, oamrvice
in zahvale po K 2'50, raz-
glasi in poslano vrstica po
K 2; večkratne objave po
ogovoru primeren popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Posamezna števil. stane
50 vinarjev.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 96, za pol
leta K 48 za četrt leta
K 24, za mesec K 8.
Za Nemčijo celo leto K 114,
za ostalo tujino in Ameriko
K 120. — Reklame je za
list so poštnine proste.

Upravništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

Kako naj se regulira valuta — in na čigav račun.

Učenjaki in neučenjaki razpravi-
ljajo o valutnem vprašanju ter pri-
hajajo vedno do istega zaključka.
vsaj večinoma, da treba krono raz-
veljaviti na četrtino ali celo na pe-
tino v primeri s srbskim dinarjem.
Mnogo računov smo čitali po časopi-
sju, ki so nam s številkami doka-
zovali, kako temeljito bi se dala iz-
vesti ta operacija in s kakšnim uspe-
hom. Računi so se seveda nanašali
večinoma na odpis krogačnega de-
narja in le deloma tudi na odpis
imetijskih dobičkarjev in verižni-
kov, ki so s pomočjo obilice denarja
in dobre konjunkturo nagromadili
v svojih rokah mnogo denarja in z
njim mnogo blaga in imetja vohče.
Plodovi oderuštva in slabe valute
niso več v denarju, marveč v imet-
ju, v bankah, industriji in tuji valuti.
Kdor ima papir, kdor dobi papir za
plačo, ta je siromak, ki mora še
vedno večati bogastvo in imetje ti-
stih, ki imajo že v rokah posest, s
papirjem pa pitajo ljudstvo, ki naj v
primeru regulacije valute izgubi štiri
petine denarja, ki ga slučajno ima.
Če se izvede regulacija valute po
tem načrtu, kakor hoče gospoda, ki
računa drugače kakor mi. S tako re-
gulacijo valute se vrednost krogača
in dinarja ne dvigne znatno, ker dinar
tudi nima mnogo večje vrednosti ka-
kor krona, vrhutega pa se mora s ta-
ko regulacijo draginja znatno pove-
čati, ker cena blaga, čeprav se po-
tegne štiri petine kron iz prometa v
Jugoslaviji, vendar ne bodo padle.
To leži v naravi trgovine.

Prilogeveduemo nam, da krona ni-
ma veljave, ker to je mnogo preveč
na svetovnem trgu. To je nedvomno
resnica. S temi kronami na re-
gulacijo valute v naši državi nima do-
sti opravka. Krona, ki je zunaj v
prometu, le deloma tudi naš dolg, in
ni v nikakšni zvezi s tem opisom.
Pri nas se odpiše štiri petine kron,
dasi je razlika med krono in dinar-
jem le majhna; kaj pomeni ta malen-
kostni znesek k splošnemu dolgu, in
vrhutega pa ta odpis ne zmanjša
mednarodnega dolga, marveč
zmanjša le število kron v primeri z
dinarji v državi. Ta odpis je potem-
taka nekakva volna odškodnina za
srbsko državo, oziroma sedaj za Ju-
goslavijo, ki jo plača stara avstro-
ogrška vrednotica na Slovenskem,
hrvaškem, v Bosni in Dalmaciji.

Mi smo stali vedno in stojimo še
danes na stališču, da se naj zamenja
krona z dinarjem ali pari, to je, kot
enaka vrednost. In za to stališče
imamo tehtne razloge.

Omenili smo že, da je razlika
vrednosti med krono in dinarjem v

državi navidezna, umetna. Domači
pridelki imajo skoro isto ceno v kro-
nah ali dinarjih. Razlika je nastala
še na podlagi uradno določenega
kurza, ki seveda vpliva tudi na zu-
nanji trg. Napravila se je torej raz-
lika doma, ki ni potrebna, ki ne sa-
nira gospodarske razmere. Z odpi-
som se odtegne trgovski pomoček iz
prometa in s tem povzroči le še več-
jo gospodarsko krizo. Povsem na-
pačno je mnenje, da je valuta vzrok
razmeram. Gospodarska kriza je
svetovni pojav, je posledica vojne.
Švicarski frank ima izredno veliko
vrednost, a tam imajo kljub temu
ogromno dragino in veliko brezpo-
selnost. Bogataši imajo udobno živ-
ljenje, ljudstvo pa slabo. Amerikan-
ski dolar ima veliko vrednost. Te
dežele so delale med vojno velike
dobičke. Nasprotno pa opažamo, da
vrednost francoskega franka in ital-
janske lire pada. In socialne razme-
re so vendar povsod slabe. Vzroki
slabih razmer torej očitno ne tiče
v posameznih valutah, marveč, kol-
kor ne prihajajo v poštev valutni
verižniki, edino v zmanjšani pro-
dukciji. Ker se te produciralo med
vojno nepotrebno blago, blago uni-
čevalo in se gromadilo imetje v ro-
kah špekulantov, ki deloma iz teh-
ničnih vzrokov, deloma pa zaradi
gospodarske nesposobnosti niso vz-
postavili produkcije, smo prišli v se-
danjo svetovno krizo, ki se jo pa ne
da odpraviti s trenutno lokalno ope-
racijo, kakršno nameravajo v Ju-
goslaviji izvesti na kronski vrednosti.
Ta operacija zadene najbolj industri-
jalni del Jugoslavije, najbolj pro-
duktivni del in obenem v prvi vrsti
neimovite sloje; s tem pa se od-
tegne prometu denarne pomočke, ki
s saniranjem valute, če presojamo
stvar realno, nima nikakršnega stika.

V narodnem gospodarstvu ima-
mo danes imetje, posest in denar,
produkcije pa ni. Svetovna vojna le
ukinila produkcijo, razdrila in ugo-
nabila imetje, ki je bilo v državi, in
vse to nadomestiti, moramo to sto-
riti z delom, s produkcijo. Če razve-
lavimo nekaj milijard kron v nekaj
dneh, s tem se nismo dvignili ne pro-
dukcijo in ne blagostanje, marveč
smo zadali narodnemu gospodarstvu
le sunek, ki ga spravi še bolj iz rav-
notežja, kar ne more nikomur koris-
titi. Če hočemo sanirati valuto, ne
samo pri nas, nego tudi v svetu
vohče, tedaj mora biti delo, produk-
cija tisto, ki jo bo saniralo. Z nara-
ščanjem produkcije postaja gospo-
darska enota za življenje sposobnej-
ša, uvedlo se posebni davki na vol-
ne in oderuške dobičke in na prive-

rižena imetja v domači in tuji valuti.
S takim obdavčenjem bi zadela drža-
va prave izsesavalce ljudstva v vojni
in sedanjih dobi ter bi utegnila vsako
leto na račun davčnih prejemkov
od volnih dobičkarjev in verižnikov
potegniti nekaj papirnatega denarja
iz prometa. Regulacija valute na tak
način bi ne bila občutna, gospodar-
sko katastrofalna, a dosegla bi na-
men in bi šla res na račun pravih
krivcev. Pri regulaciji valute na ni
važno samo odpiranje kronske
vrednosti. Zlasti važna je tudi pro-
dukcija sposobnost tega ali onega
dela države. Če sta Hrvaška in Slo-
venija produktivnejši kakor Mace-
donija potem nosita ta dva dela dr-

žave tudi več sanacijskih stroškov.
Pri urejevanju takozvane notranje
valute bi bilo potrebno upoštevati
tudi ta moment.

Sanacija valute je svetovno
vprašanje in se da stanovitno ure-
diti le z delom, produkcijo v teku
daljše dobe in na račun tistih, ki so
imeli ogromne dobičke v teh nesreč-
nih letih. Trenutna operacija ne mo-
re uspeti ter bo povzročila še slabše
razmere in bo zadela nekrivce. Re-
gulacija valute je gospodarski pro-
blem, ki se ne sme reševati na dile-
tantski način, kakor hočejo to v Be-
lgradu. Narod le žrtvoval že
mного, naj žrtvuje še kapitalist!

Dr. I. Rožman:

K demonstracijski stavki državnih nastavlencev.

V št. 248. »Slov. Naroda« je gosp.
prof. dr. Fr. Hešič priobčil članek z
vsebino, naperjeno proti občni pro-
testni stavki državnih nastavlencev,
torej tudi profesorjev in učite-
ljev, zaradi zavlačevanja ureditve
prejemkov državnih nastavljencev.

Akoravno je stavka radi obvesti-
la, da se je zahteval državnih na-
stavljencev v Belgradu ugodilo, ve-
činoma izpadla, vendar zasluži čla-
nek, ki vsebuje težke očitke speci-
elno napram prof. stanu, resen in
odločen odgovor. Zanimalo bo de-
tudi delavstvo zvedeti resnične vzro-
ke projektirane stavke državnih na-
stavljencev. Da je naša stavka dr-
žavnih nastavljencev tudi pri delav-
stvu popolno simpatična, kaže dejstvo,
da je hotela neka celilska delavska
organizacija že na prvo poročilo biti
solidarna z državnimi nastavlenci.

Premotrimo celo zadevo s štirimi
vprašanji. Ali je bila protestna stav-
ka državnih nastavljencev 1. potreb-
na, 2. moralno sredstvo, 3. državne-
mu ugledu škodljiva in 4. slabega
vzgojevalnega pomena.

K 1. Državni nastavniki vseh
kategorij prav dobro vedo, da je bil
njihov gospodarski položaj v zadnjih
mesecih že naravnost obupen. Urad-
nik naj dela ter strada, med tem ko
živi njegov sosed trgovec, gostilni-
čar, odvetnik, recimo samo udoben.
Ako bi bil celotni gospodarski polo-
žaj že takšen, da bi morali vsi sloji
svoje telesne in duševne potrebe
omeliti, tedaj bi tudi državni nastav-
lenci svojih zahtev ne stavili, stra-
dali bi naprej. Če se že mora strida-
ti, vdaimo se v trdo usodo, pa stra-
dajmo vsi, a ne da bi nekateri na
škodo drugih blagoslovili pozemel-
sko življenje in ostali čakali na bol-
še čase na onem svetu. Nečemo več
potrpežljivo gledati, da bi v državi
še nadalje obstale take velike go-
spodarske difference med posamez-
nimi sloji. Gotovo ima država doz-
nost, da te razlike po svoji močosti
ublaži, a če tega pravočasno ne sto-
ri, je dolžnost in pravica državnih
nastavljencev, to na ta nedostatek
opozoriti, četudi z demonstracijsko
stavko, ako drugi koraki ne poma-
gajo.

K 2. Kakor polem »dem. stavka«
šam pove, je stavka imela le namen,
vlado opozoriti na obupen socialen
položaj državnih nastavljencev, ni-
kakor pa ne ogroziti obstoja dr-
žave; torej je bila stavka popolnoma
moralno sredstvo, seveda iz vidika
državnih nastavljencev, ne pa me-
ščanskega sloja, ki samoumevno ob-
sola vsako stavko. Državi mora biti

Nekaj o socializaciji v Nemški Avstriji.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Dunaj, 24. dec 1919.

V prvem svojem pismu sem po-
vdaril stenoženje nemško-avstrij-
skega delavstva, videti nekaj od
praktičnega socializma. Ne bo torej
odveč, če omožim naše slovenske
sodruge na delo »komisije za socia-
lizacijo« v »Jugoslov. narodnem
predstavništvu«. Predsednik te ko-
misije je sodrug dr. Oto Bauer, čna
naibistrejših glav dunajske socialne
demokracije. Dr. Oto Bauer je bil za
časa ruske revolucije uletnik v Ru-
sijo in pozna torej vse udele ruskega
bolševizma. Kot predsednik komi-
sije za socializiranje, je tedaj tudi za
najhuše kritičar na svojem mestu.
Te dni je izdal v založbi strankine
knjižarne Ignac Brandt et Co. v se-
ziji brošuro »12. November«, knjižico
»Sozialisierungssaktion im ersten
Jahre der Republik«. Brošura je zelo
zanimiva. Podala čitateljem delo ko-
misije za socializiranje. (Opozoriam
one sodruge, ki so zmožni nemšči-
ne, da si knjižico naroče ter jo paz-
ljivo prečitajo, ker je zelo poučna in
obenem silno zanimiva.)

Dve veliki akciji »socializiranja«
sta se izvršili dosedaj. Prva je:
ustanovitev »Združenih uslužbkih in
čevlarskih tovarn«. Država lo je
ustanovila s pomočjo velenakunne
družbe za avstrilska konsumna dru-
štva kot zastopnice delavstva ter s
pomočjo kmetijske blazovne centra-
le kot zastopnice kmetovalcev. Dr-
žava je novi družbi oddala dve svoji
tovarni, in sicer: čevlarsko tovarno
v Brunu am Gebirg ter naprave iz
čevlarske tovarne v Mitterdorfu.
Obe družbi (velenakunna in kmetil-
ska) sta dale potrebni kapital. Vod-
stvo obstoji iz zastopnikov države
obeh družb in sosveta uslužbencev
tovarne same. Dobiček podjetja se
razdeli na štiri dele: na državo, na

obe družbi in na delavce oziroma
uslužbence tovarne. Zaprav bode-
ta delali dve tovarni, pozneje pa naj
se jim pridruži vse ostale čevlar-
ske in stolarske tovarne. Pod kon-
trollo pride tudi vsa mala čevlarska
in stolarska obrt. Z ustanovitvijo
tega socializiranega podjetja se ho-
če približati kmetovalca delavcu.

Druge ustanovitve je tzv. »Deutsch-
österreichische Heilmittelstelle«.
Država ustanovila ta zavod skup-
no z dunajskim fondom bolniških
blagajn. Država je dala vse naprave
in zaloge iz vojaške zaloge medika-
mentov, dunajski fond bolniških bla-
gajn pa odda svoje naprave in zalo-
ge. Vodstvo zavoda tvorijo poobla-
ščenci države, bolniškega fonda, bol-
niških blagajn in zavoda, uslužben-
cev. Zavod bo napreje nabavljati za
vse bolniške blagajne in vse bolni-
šnice leke in zdravniške potrebe, ob-
ene bo izvrševal kontrolo nad to-
varnami, ki izdelujejo leke in potre-
be za zdravljenje. Farmaceutična in-
dustrija more preiti v roke družb, ki
imajo splošno gospodarsko in splo-
šno koristno tendenco.

Iz navedenega razvidite, da sma-
tra iz Rusije došli dr. Bauer, da je
treba delati, in sicer smoteno na
gospodarskem polju, in to v koope-
raciji z državo ter onimi čimtelji, ki
pridejo pri vsaki akciji kot najbolj in-
terisirani v poštev.

Te dni je dr. Ellenbogen v parla-
mentu tudi še prav posebno povdar-
jal važnost socializacije. »Neue
Freie Presse« in podobni časopisi se-
veda vpilejo: Eto fiasco s socializa-
cijo! Seve: v enem letu se da prav
malo napraviti. Bodočnost pa je
naša.

LISTEK.

GLAD.

Spisal Knut Hamsun. — Poslovenil
Fran Albrecht.

(Dalje.)

Tudi to uro sem še hotel ostati zunaj; bilo
je svetlejšje nego doma; razumtega se mi le do-
zdevalo, ko da mi zunaj v svežem zraku re-
kljuje tako hudo v prsih; saj pridem še vedno
dovoli rano domov.

In sanjal sem in mislil in trpel strahovito.
Vzel sem majhen kamen, ki sem ga označil z
rokavom in vtaknil v usta, da sem imel vsaj
nekaj, kar sem lahko glodal; drugače pa se ni-
sem ganil, niti oči nisem premaknil. Ljudje so
prihajali in odhajali, ropot voz, ropot konj in
glasovi so polnili zrak.

Z gumbi bi pa vendar lahko poskusil? Se-
veda bi nič ne koristilo in razentega sem bil
močno bolan. Ako sem preudaril, sem moral
tudi na poti domov skozi ulico, kjer je stanoval
»stric« — moj pravi »stric«.

Slednjič sem vstal in se vlek po časi pre-
ko ulic. Nad obrvami me je žgalo, zbiralo se je v
mrzlico in jaz sem se podvizal, kolikor sem
mogel. Spet sem šel mimo pekarnje, kjer so le-

žale žemlje. Tako, zdaj pa ne obstanemo tukaj,
sem dejal z afektirano odločnostjo. Kaj, ko bi
stopil v prodajalno in prosil kot berač za
košček kruha? Samo oplazila me je ta misel,
zablislila se. V resnici mi ni niti pala na um.
Fuji! sem zašepetal in stresel z glavo. Nato sem
šel naprej.

Tik skladišča je stal zaljubljen parček v
veži in šepetal; dalje tam je stezalo dekle gla-
vo skozi okno. Šel sem počasi in premišljeno,
bilo je videti, ko da nekaj razglabljam — dekle
je prihitelo na cesto.

»Kaj pa je s tob, stari? Kaj? Ali si bo-
lan? Bog me varj, kakšen obraz! In s temi
besedami je dekle spet nazaj odbežalo.

Ampak jaz sem hipoma obstal. Moral sem
biti neverjetno suh. In oči so mi bile na poti raz-
gledati? Bilo je pa ipak tudi, da bi se človek
udrl v zemljo, ko se je moral dati pri živem te-
lesu tako zdelati od stradanja! Začutil sem,
kako je še enkrat vzburlila v meni besnost,
poslednje vzplapolanje, mišični drget. Bog te
vari, takšen obraz, kajne? Tako sem torej no-
sil na svojih plečih glavo, kakršne ni bilo v celi
deželi, dvojje pesti, ki bi — odpusti mi, oče —
zmlele lahko v ričet poljubnega postreška —
in s tem sem sredi Kristijanije preganjal lakoto,
da je bilo feji! Jeli tičal v tem kak smisel in

razum? Noč in dan sem bil rebotal kot konj,
oči sem si izstjudiral iz lobanje in razum izstra-
dal iz glave — in kaj za vraga sem imel za to? Celo
poulične dekline so hotele biti proste pog-
leda name. Zdaj pa velja reči: stoj! — raz-
umeš? — stoj, jaši me satan ...

Z vstrajno rastočo besnostjo, škrtanjem z
zobmi in v zavesti svoje izčrpanosti, med sol-
zami in kletvami, sem divjal še dalje, ne da bi
se brigal za mimoidoče. Prišel sem se zopet
mučiti, se zaletaval z glavo ob svetilniške dro-
gove, si zasekaval z nohti globoko v roke,
ugriznil se v blaznosti v leziki, ako ni dovolj
razločno spregovoril in sem se kot brezumnež
vsakokrat zasmel, ako je posebej močno za-
bolelo.

»Da, ampak kaj naj pričnem?« sem se
vprašal nazadnje. Pri tem sem udaril parkrat z
nogo in ponovil: Kaj naj pričnem?

V tem hipu je prišel mimo človek in opo-
nil smehljaje:

»Pojdite in dajte se zapreti!«
Gledal sem za njim. Bil je eden naših zna-
nih ženskih zdravnikov, »vojvoda« imenovan.
Niti ta ni umel mojega stanja, mož, ki sem ga
poznal, čigar roko sem bil stisnil. Pomiril sem
se. Da, bil sem blazen, saj je imel prav. Čutil
sem blaznost v krvi, čutil kako mi je plala
skozi lobanjo. Tako torej naj se konča z mano?

Da, da! Prišel sem zopet svojo počasno, za-
lostno pot! Tu torej naj pristanem!

Namah sem stal zopet tiho. A ne zapretil
sem rekel, tega ne! In bil sem malone hripav,
od groze. Prosil in prosil, kaj sem kar v zrak,
da bi me vsaj ne zaprl. Potem bi spet prišel na
rotovž in bil zaprt v temno celico, v kateri ni
bilo niti najrahlejšega svita luči. Le tega ne!
Saj je bilo vendar še drugih izhodov, ki jih ni-
sem bil poskusil. Poskusil sem liti v oči! ho-
tel biti tako priden, si dati časa za to in ne-
umnorno iti od hiše do hiše. Tu je bil na priliko
še trgovec z muzikalijami Eisler, pri katerem
še niti nisem bil. Nekaj, vsaj nekaj se bi še
kako našlo ... Tako sem si govoril in jedva da
nisem lokal od zrinjenosti. Le ne biti zaprt!

Eisler? Jeli bil to nemara prst od zgoraj?
Njegovo ime mi je prišlo na um brez pouda,
stanoval pa je tako daleč proč; poiskati pa sem
ga ipak hotel; saj lahko grem počasi in se kdaj
medpotoma odpočijem. Poznal sem pot; v do-
brih časih sem bil često pri njem in kupil dosti
not. Ali naj bi ga prosil za pol krone? To bi ga
nemara ženiralo; torej moram že zahtevati
celo.

Stopil sem v prodajalno in vprašal po
šefu; pokazali so mi v njegovem bureau. Tam je
sedel mož, zastaven, po najnovejši modi oble-
čen, in pregledaval račune. (Dalje prihi.)

vendar na tem ležeče, da nudi državnim nastavljenecem trdno gospodarsko podlago, ker morejo oni le na ta način vršiti svoje posle vestno in nemoteno.

K 3. Državi tudi ne more biti v škodo, če ima zavedne in samozvestne nastavljenec in ne cimerče se osebe, ki ob vsakem sunku in sledečem valu zastokajo. Dandanes le malo Sokratov, ki bi nill strup in slavi domovini, a mnogo več le tistih Nesokratov, ki sicer tudi ljubijo domovino, ki bi pa strup sovražnikom tresčili na glavo. Medsebojno tekmovalno stanje in borba po boljšem socialnem položaju te državi le v prid. Čim manj milijonarjev in popolnih revežev bo imela država, tem trdnjša bo na znotraj in na zunan.

Da le g. prof. dr. Fr. Hlešič s svojo proforskno plačo shajal in da se shaja, se ima zahvaliti svojemu izredno plodovitemu pisateljskemu delovanju, ki ga je že večkrat gmotno podprl. Večina državnih nastavljenecov pa tega talenta nima, in drugih postranskih zaslužkov se uradniku (profesorju) v malem mestu le malo nudi. V prostem času lahko študira in eventualno opravlja domača dela: to vse le sicer produktivno delo, pa vrede na materijalno stran precej indiferentno. Principielno stališče duševnega in materialnega delavca se glasi: delodajalec delo dostojno plačati, imeti pa tudi pravico zahtevati od delojemalca pošteno delo.

Ad 4. Stavka bi bila obsojanja vredna, če bi se bila vršila iz političnih vzrokov. Ne bi le bilo mogoče zagovarjati, ne napram občinstvu, še manj pa napram mladini, ki le poslušalca visokih idealov v domovini in bi torej vdeli v takem slučaju v profesorju le oskrnjevalcevoil vznesenih idej. Ker pa le bil motiv protesta stavke zgolj beda in nevrzdržljiv gospodarski položaj, le bila stavka tudi napram mladini že v prvem trenutku popolnoma utemeljena.

Zanimivo je še to, da g. dr. Fr. Hlešič v »Slov. Narodu« in zopet drugi gospodje v katoliškem časopisu tako radi omenjajo »temne elemente«. So li to mogoče jugoslovanski premožni sloji, ki cmokajo od same sladke domovinske ljubezni, ali le to proletarijat, ki za domovino trpi in dela.

Glose.

Razočaranje v Italiji po govoru Scialoja. Italijansko časopisje opisuje, da je govor Scialoja vzbudil v Italiji ne samo globoko razočaranje, nego pravo bolazen. V javnem mišljenju so se vzbudile iluzije, da Francoska in Angleška podpirata Tittotijev predlog s pomočjo Zedinjenih držav in da zavzemajo tudi drugi zavezniki isto stališče, med tem ko dokazuje nota, ki je bila izročena Scialoji, da sta Francoska in Angleška na strani Zedinjenih držav in da svetujeta Italiji, naj nadaljuje diskuzijo o jadranskem in reškem vprašanju, kako bi se došlo do pomirljive rešitve, ki bi dala zadoščenje obema strankama in zagotovila varstvo interesov tako Italiji, kakor tudi naši kraljevini. »Epoca« piše: Zgodilo se je ono, kar smo predvidevali, da namreč zavezniški zavzemajo ameriško stališče. »Journal d'Italia« se vprašuje, kaj bi bilo v sedanjem času najbolje za Italijo, ali nadaljevali pogajanja z zavezniki, ki jo hočejo priti za vrat, ali pustiti ročno vprašanje brez kake rešitve. »Popolo Romano« konstatira, da je bila izjava Scialote sprejeta brez navdušenja v italijanskem narodu, ki bo nezadovoljen, ako ne bodo Italijanski in dalmatinski Italijani pod zaščito Italije. »Giornale d'Italia« piše na drugem mestu, da se je razočaranje italijanskega naroda povečalo z odkritjem, da se odpušča popolna nevtralizacija dalmatinske obale in ostavila kraljestvu SHS pomorske baze v Kotoru, Šibeniku in drugih mestih. To razočaranje, ki ga izražajo italijanski listi, vlada tudi v parlamentarnih krogih, ki očita vladi, da je dovedla stvar tako daleč, da se ne more prevideti, kaj bodo sklenile Francoska, Angleška in Zedinjene države v jadranskem vprašanju. Istotako zamerijo tudi vladi, da nima dovolj vpliva na velike sile, ki so ji pač dovoli znane. Ta položaj skušajo izriniti socialisti, ki hočejo vreči vlado. Poslanec Modigliani je imel dolg govor, ki je bil napravljen proti Zedinjenim državam, Francoski in Angleški radi njihovega držanja napram imperijalističnim italijanskim pretenzijam in v katerem je kritikal slabosti in nedelavnost zunanje politike, ki jo vodi sedanja vlada. Verjeto je, da je bila vlada v zelo neprijetnem položaju, ko je ta govornik tudi povlečeval internaci-

ionalo, o kateri je rekel, da je edina zmožna rešiti vsa vprašanja, ki so ostala nerešena po sklepu mirovne pogodbe. Istotako je priporočal ustanovitev buržoazijske republike v Italiji, o kateri je dejal, da je potrebna etapa, po kateri bo se došlo do zmage socialistične republike. Nitti je izkoristil to priliko, ter je posredoval in stavljal koncem svojega

govora vprašanje zaupanja. Na ta način je uspel, da je dobil glasove tudi onih skupin, ki bi glasovale drugače proti njemu. Vlada je dobila 242 glasov proti pa 216. Akoravno je ta večina zelo majhna, bi vendar zadoščala Nittiju, da se vzdrži na vladi in da se je more posluževati tudi bodoče v boju proti socialistom.

Brzobjavne vesti.

Jugoslavija.

SANACIJA VALUTE.

LDU. Belgrad, 25. Na zadnji seji ministrskega sveta je vlada finančnemu ministru pustila svobodne roke za rešitev valutnega vprašanja. Med tem so tozadevna dela sama za čas božičnih praznikov ustavljena. Finančni minister ostaja tudi nadalje pri svojem prvotnem stališču, da se krona mora zamenjati le z dinarskimi novčanicami eniške banke, in sicer 4 krome za en dinar. V finančnem ministstvu se živahno dela na tem, da se zamena izvede še v mesecu januarju. Dosedaj so prepelitali v Belgrad eno in pol milijarde dinarjev, med tem ko je v Parizu izdelanih še dve in pol milijarde bankovcev. Včeraj je radi tega odpotoval v Pariz dr. Jovanović, načelnik proračunskega oddelka državnega računovodstva, da prepelje te bankovce v Belgrad.

Ministrski svet.

LDU. Belgrad, 23. Ministrski svet le na včerajšnji seji sklepal o predlogu ministra Bukšega gde so delovanja države pri akciji za znižanje cen blaga in živil. Vprašaje se ni rešeno in se bo o nem še razpravljalo, ko se vrnejo v Belgrad vsi ministri. Na tej seji le bilo sklenjeno, da se sprejme posojilo 25. milijonov dolarjev, ki ga je ponudila Amerika.

Za preureditev srednjih šol.

LDU. Belgrad, 23. Načelnik oddelka za srednješolski pouk v ministstvu za prosveto je pozval ravnatelje gimnazij na konferenco radi razgovora o preureditvi srednjih šol.

Fosfoštev javnih del.

LDU. Belgrad, 25. V svrhu pospeševanja in razširjenja javnih del po vsej državi je odločeno, da se osnujejo za posamezne pokrajine direkcije, ki bodo podrele direktno ministstvu za javna dela. Te direkcije za javna dela se bodo osnovali v Zagrebu, Ljubljani, Dubrovniku, Novem Sadu, Sarajevu, Beogradu, Kruševcu in Skoplju.

Po svetu.

Italijanska zbornica.

LDU. Rim, 24. (DunkU. — Brezlično.) Ministrski predsednik Nitti je v zadnji seji poslanske zbornice izjavil, da se vlada strinja z naziranim parlamenta, po katerem mora samo parlament in ne več samo kralj napovedovati vojno in sklepati mir. Vlada bo v kratkem predložila

primeren zakonski predlog. Poslanec Modigliani je v imenu socialistične skupine v zbornici predlagal, da se uvede za ženske volilna pravica.

D'Annunzio mora zapustiti Reko.

LDU. Berlin, 24. (DunkU.) »Berliner Tageblatt« poroča iz Bazla: Kakor se javlja iz Londona, le D'Annunzio izjavil, da s svojimi prostovoljci ne bo prejel zapustiti Reke, dokler se ne odveže svoje prisage, da hoče braniti mesto do skrajnosti. Vrše se pogajanja med D'Annunziem in zastopniki italijanske vlade, ki so dospeli na Reko. Zdi se, da bo D'Annunzio prisiljen odnehati, zakaj general Badoglio mu je za sprejetje pogojev vlade stavil ultimatum, ki le poteke v torek zvečer.

Avstrilska socialna - demokratska stranka proti smrtnim obsodbam na Madžarskem.

LDU. Dunaj, 23. (ČTU.) Vodstvo avstrilske socialne - demokratske stranke se obrača na socialno-demokratske stranke vseh dežel s pozivom, naj protestirajo proti izvršitvi smrtnih obsodb na Madžarskem.

Ustanovitev nemške svobodnomiselne stranke za Štatersko.

LDU. Gradec, 23. (ČTU.) Tuka se je ustanovila nova nemška svobodnomiselna stranka za Štatersko, pod imenom velenemske ljudske stranke. Program nove stranke je priklonitev k Nemčiji, kantonalni sistem, boj proti židovskemu vplivu in izenačenje razrednih nasprotij. Pod tozadevnim oklicem stranke je med drugimi podpisan tudi dr. Wutte.

Dementi.

LDU. Lyon, 23. (Brezlično.) Z ozirom na poročilo bruselskega lista »Le Soir«, da je nizozemska vlada naznanila zaveznikom, da ne bo izročila nemškega cesarja in da se glede tega vprašanja pozivlje na azilno pravo, javlja »Nederlandische Telegraf«, da holandska vlada ni naredila nobenega koraka v tem smislu.

Volitve izvrševalnega odbora v Moskvi.

LDU. Berlin, 23. (ČTU.) Ruski listi poročajo, da je bila 20. decembra nova volitev izvrševalnega odbora na kongresu združenih sovjetov v Moskvi, pri kateri je bil izvoljen Kalinin za predsednika. Ljening pa za drugega predsednika. S tem je moč Ljeninga v Rusiji dejansko oslabiljena.

Črna knjiga slovenskega klerikalizma.

Obljubili smo v eni izmed zadnjih števil, da bomo začeli priobčevati pod gornjim naslovom vsi snovi, povzeto po izvornih »Slovenčevih« številkah iz leta 1914. do leta 1918, ki nam bo najmarkantnejše orisala črno in naravnost gnjusno polit. delovanje slovenskih klerikalcev in razsvetlila v dno duše nepošteno klerik. hujkanje in zavijanje ljudstva na eni, demogoštvo, hlapavsko klečeplazenje, korupcijo in denuncijantstvo na drugi strani. Iz podatkov bo tudi jasno razvidno, da je klerikalizem najhujše sovražilo idejo združenosti vseh jugoslovancev v eno državo. Klerikalci se bodo morda izgovarjali, da je temu bila kriva Šusterskičeva politika in da se je pravo mišljenje SLS šele po njegovem padcu moglo pokazati v pravi luči. Temu seveda ni tako. Tok časa in višje sile so bile marveč tisti faktor, ki je ob času prevrata potegnil s silo tudi SLS s seboj, ker ji je drugače pretla nevarnost popolnega poraza. Tako je torej SLS v letu 1918. stopila naenkrat v modro-belem-rdečem plašču na javni oder, da s tem prikrile svojo črno-rumeno polit. ki jo je v vsej svoji nagoti tako ponosno kazala ves čas vladanja Habsburžanov.

Ne bo torej škodovalo, da si pokličemo v spomin one žalostne čase, ko le triumfal na višku svoje klavne slave avstriljski klerikalizem, ki je na Slovenskem žalil bog imel eno izmed svojih najtrdnjših postojank. Časi se izpreminjajo. Po njih seveda

obrača klerikalizem svoj plašč, ne izpremeni pa svojega mišljenja in stremjenja. Ta posebni karakteristiki klerikalizma, ki napravljajo klerikalizem najhujšim reakcionarnim struham, opazi lahko vsak na prvi pogled. Ker je torej jedro klerikalizma še vedno isto, kot je bilo svojčasa skozi dva stoletja, nam bodo podatki, ki jih bomo odslej redno priobčevali v »Napreju«, podalali mnogo podučne in semtertia tudi mnogo zabavne stvarine.

Na Slovenskem životarilo v blatu klerikalizma še mogoč nevedneži. Životarilo pa tudi še talil, ki bi ob dani ugodni priliki takoj zopet prav ragnil na svoje delo za staro Avstrijo. In ni še dolgo od tega, ko so se take vrste ljudje celo javno upali s takimi namigavanji na dan in pokazali, da jim je mnogo na tem, da rehabilitirajo mnenjka avstriljsko-katoliške ideje, slavnega dr. Šusterskiča, »velikega voditelja slovenskega naroda«, ali z drugo besedo staro, novo Avstrijo. Na tihem si kličejo: Živela katoliška Avstrija! — in debele solze jim polze po licu.

Da je temu res tako, nam je prav lepo pokazal tudi združen reakcionarni blok treh večjih strank v Jugoslaviji — Protič — Laginja — Korošec. Protičeva radikalna stranka sanja o Veliki Srbiji — Laginja o Veliki Hrvatski — slovenski klerikalci svojim Korošcem pa o srečni katoliški Avstriji in dr. Šusterskiču. Zato ta blok, ko je bil na vladnem

krmilu ni ukrenil za državo ničesar koristnega. Razumljivo, da je rušil celo ujedinenje samo. Za klerikalizem je bila Avstrija pač najbolj škrbna mati in pod njenimi perotini le bilo tako gorko.

Jedro klerikalizma le staro in neizpremenljivo. Oglejmo si ga še enkrat!

KLERIKALIZEM NA VIŠKU SVOJE SLAVE.

I.

1. Ob atentatu na Franca Ferdinanda v Sarajevu.*

Zalovanje SLS.

Ko se je razvedelo za vest o umoru v Sarajevu, le »Slovenec« in z njim vsa SLS besnela ogorčenosti, preklinjala in klicala smrt in božje maščevanje nad vse, kar ni bilo klerikalnega. Skof ljubljanski le takoj izdal ta-le svoj ukaz: — »Vsem p. n. častitim gosodom duhovnikom ljubljanske škofije! Pretresla nas je grozna novica o sarajevskem umoru. Moramo moliti za pokojnega nadvojvodo in njegovo soprogo, moliti za presvetlega našega vladarja, naj bi ga Oče nebeški potolažil in ga nam še dolgo ohranil, moliti za naše ljubo Avstrijo, naj jo vsemogočna božja roka vodi do popolne zmage nad njenimi hudobnimi sovražniki. Zato ukazujem, da se po vseh cerkvah tri dni zvoni, kakor se zvoni za mrličem I. razreda, naj se vsi verniki poučijo o groznem umoru in vzpodbujajo za presvetlega cesarja in njegovo rodovino in za vso Avstrijo.«

Krščansko socialna zveza, bojna predstava klerikalizma le tisti čas razglasila: — »Zalovanje SKSZ. Doba zalovanja v društveni organizaciji SKSZ se je določila za vsa pri njej včlanjena društva po nepozabnem prestolonasledniku na 20 dni. Društva naj povsod prireajo predavanja o žalostnem dogodku.«

Ni še bilo dosti, klerikalci so tudi javno morali pokazati svoje mišljenje. Sklicali so v Ljubljani veliki manifestacijski shod in klicali: — »V nedeljo, dne 5. julija 1914. vsi na veliki shod, da damo duška ogorčenju nad podlim atentatom in izrazimo neomalo udanost habsburškemu prestolu in našemu svolasemu vladarju Francu Josipu I. Shoda se udeležijo državni in deželni poslanci SLS, župani, občinski zastopi itd. Vsi na shod, da damo duška svojemu ogorčenju in pa zvestosti do presvete habsburške dinastije!«

Klerikalcem ni bilo všeč vedenje slovenskih časopisov. Napasti so jih morali, zato so napisali v »Slovencu« to-le notico: — »Slovenski socialisti in socialisti ljubljanskega občinskega sveta. Kakor smo čuli, se je zastopnik socialnih demokratov v občinskem svetu ljubljanskem odlikoval s tem, da ga niti, ko je občinski svet imel žajno sejo o pokojnem prestolonasledniku zraven ni bilo. Pa, da bi bil vsaj opravičil svojo odsotnost. Tako pa je smatrali njegovo odsotnost kot vse obsodbe vredno. žaljivo, zrdno netaknost in demonstracijo. Ko je pred par leti umrl na Dunaju socialistični vodja Schummayer kot žrtve atentata, je slovenska socialna demokracija plavala v solzah in solznicah. In če se prav spominjamo, le Etnin Kristan celo pri pogrebu na Dunaju zastopal slov. socialisti. Sedaj pa, ko je umrl prestolonaslednik, pa netaktno demonstrirajo!«

Najbolj patetični pa so se pokazali klerikalni avstriljski hlapci ob času prevoza trupel Franca Ferdinanda in soproge skozi Ljubljano. »Slovenec« namreč poroča: — »Prevoz trupel skozi Ljubljano... Na ljubljanskem južnem kolodvoru so se na peronu zbrali načelniki uradov s uradniki, na čelu jim deželni predsednik, ekselencija baron Schwarz, duhovščina v cerkvenem ornatu, na čelu ji prevz. gospod knezoškofof dr. A. B. Jeglič, deželni odbor, častniki ljubljanske garnizije, ljubljanski občinski zastop, množestevine deputacije itd. Ko je dvorni vlak privozil po s cvetjem posnetem tiru, so se vsi odkrili... Ljubljanski knezoškofof je krsti blagoslovil, bogoslovci pa so zapeli »Beati mortali«. V posebni voz za vence so položili vence: deželni zastop venec s trakovi v deželni barvah, občinski zastop dva venca z belo-zelenimi trakovi, Slovenska krščanska socialna zveza velik, krasen venec s cesarskimi in slovenskimi trakovi, črno ovitimi ter napisom: Zvesta slovenska katoliška organizacija — žrtvama avstriljske in katoliške ideje. Ko le prestolonaslednikov višji dvorjanik zapazil ta veliki venec, je vprašal, kdo je poslal ta venec. Na odgovor, da

* Izvirčki iz »Slovenca« od 1. do 26. julija 1914.

slovenske katoliške organizacije, je zagotovo imel in — mi ž njim... — Ob Martinovi cesti so stale gojenke Lichtenurm s črnimi flori na rokavicah, golenci marijanišča z rožami v rokah. — Ob progi pri Mostah je bil zastopan tudi celokupni občinski odbor, na čelu mu župan. (Se razume!) ... (Da'je prih.)

Novice.

— Velika avtomobilska nesreča na Zgornji Poljskavi pri Pragersem. V petek, dne 19. t. m. je peljala iz Maribora več avtomobilov drug za drugim. Na ovinku državne ceste pred Zgornjo Poljskavo se je prvi avto radi ledene ceste naenkrat obrnil in se trikrat prekopicnil. Ljudje so iz bližine takoj prihiteli na pomoč ponesrečenim potnikom ter jih skušali spraviti k zavesti. Naenkrat pa je pridrvel novi avtomobil iz butnil v prvega ter pri tem povozil šoferja prvega avta. Čez par trenutkov pa je v ta prva avtomobila butnil še tretji avtomobil, sarnito pa le pri tem ponesrečil samo prvi šofer, katerega so zanesli v mrtvašnico na Oornji Poljskavi. Avtomobil so vsi pokvarjeni in so jih zavlekli nazaj v Maribor.

— Poskusno ljudsko glasovanje na Slovenskem Koroškem. V con A, se je izvedlo nedavno. Nad 80% glasov le bilo oddanih za Jugoslavijo. Namci, ki so oddali glasove za Nemško Avstrijo, izjavljajo sedaj, da bodo pri pravem plebiscitu tudi oni glasovali za Jugoslavijo, ker je Avstrija pred razpadom.

— Izvoz živine iz celjskega glavarstva prepovedan. Iz aprovizacijskih in veterinaro-varstvenih obzirov se prepoveduje do preklica vsak izvoz parklaste živine (goved, ovac, koz in prašičev) iz območja okrajnega glavarstva Celje, bodisi za klanje, bodisi za daljno držanje.

— 60 ke tobaka le zaplenila mariborska policija kapelniku Hinterkirchnerju in medicinu Stočiču in Zagreba. Oba sta aretirana in kaznovana z globo 4000 kron. Hinterkirchner se bo moral še zagovarjati zaradi poskušnega podkupljenja straže med aretacijo.

— Ustanovitev državne oblačilnice v Belgradu. Minister za prehrano je odredil, da se v Belgradu otvori trgovina oblek, blaga, kakor tudi drugih potrebščin, ki bi se mogle prebivalstvu od države dobavljati direktno.

Dnevne vesti.

Konstatacija.

V svoji božični številki je prišel »Slovenec« tudi tole notico:

Zakaj se izvažajo v Italijo? Opa, Prepeluh in dr. Frlolja sta tekoči ledeni iz Jugoslavije preko Logatca v Trst, kakor se nam pravi, na račun Volne zveze izvozila: 16 vagonov prešičev, več vagonov volov in fižola ter 1 vagon kož. Mi vprašamo, kako kompenzacija se je dobila zato in kdo razpolaga z njo? Nerazumljivo nam je pa na vsak način, kako se morajo izvažati kože. Mi trpimo ne pomanjkanju obutve, socialisti pa nam izvažajo kože in se to v — Italijo! Treba bo tudi nadzorovati naš izvoz lesa v Italijo in se vprašati, zakaj vlada za kompenzacijo ne preskrbi manufakturnega blaga za oblake!

Če sem danes še živ, potem vem, da občinstvo »Slovenca« prav nič ne veruje in čisto pravilno sodi, da le notica zlagana. Zakaj, kdor danes izvažajo ali pomaga izvažati iz naše dežele kože, resnično zasluži, da se ga linča. »Slovenec« prav dobro ve, da njegova vest ni resnična in v danil razmerah tudi biti ne more, pa vendar priinese za Sveti dan takšno zavedno, hujskajočo laž. Isto velja glede »več vagonov volov in fižola.« Same laži!

Moje naziranje, da je namreč izmena blaga med posameznimi deželami potrebna, je znano.

Veliko in dnevno naraščajoče povpraševanje po oblačilih, ki jih pri nas ni, dokazuje, da je njih uvoz nujen potreben. Vsakdo pa tudi ve, da se uvoženo blago ne more plačati s našo sedanjo valuto, ki je nihče sprejeti noče, temveč da se mora za sprejeto blago dati drugo, in sicer le takšno, ki ga imamo dovolj ali vsaj v zadostni meri. Sem zato, da se več izvoz monopolizira in da tujo valuto zanj prejme država ali posamezne njene institucije. Trgovci se temu upirajo, kriče in zabirno intrigirajo. In ljudski »Slovenec« jim pomaga z lažmi in izmišljenimi pripovedkami.

Ljubljana Fran Iglič

Kolodvorska ulica

Izdelovanje oblek za gospode, dame, vojake in otroke po konkurenčnih cenah. - Obračanje in popravila oblek. Zaloga raznovrstnega blaga. 981

Za uradnike, učitelje in delavce znižane cene. ————— Točna posrežba.

Krznarska moda 1920.

Nemoderni mufl, toč itd. se modernizirajo in izgotavljajo v najkrajšem času. V zalogi lastno izdelane garniture ter specialno damske kožuvinaste čepice. Prevzamem vsakovrstne kože v stroj ter jih popolnoma izgotovim v najmodernejše garniture.

Ludovik Rot, krznar,
Gradišče 7, nasproti Dramskega gledališča.

Indra čaj

razpošilja v škatlicah in odprto na debelo

BALKAN Coloniale Maribor.

Spirit 95 odstotni, dekler v zalogi.

986

Rezan les (smrekov, jelkov, borov, mecesnov, bukov)
T. san les (smrekov, jelkov, borov)
Okroget les (smreka, jelka, bor, mecesen)
Bukov les (hlode od 25 cm debelosti naprej)
Drva (trda in mehka)
Stoječi les v gozdu
Smrekovo skorjo

kupi vsako množino
"DRAVA" lesna trgovska in industrijska družba
v Mariboru.

Kupi "DRAVA" Maribor.

883

Zajčje kože

od divjih in domačih kupuje po najvišjih cenah
Ivan Smigovc, Soštanj,
izdelovalnica klobukov, zamenjava tudi klobuke vseh vrst za kože

Hočete obdržati svojo lepoto?
Hočete imeti kakor baržun mehko kožo?
Nočete solnčnih peg, mozoljev in ogrcev?

Uporabljajte Fellerjevo pravo Elza obrazno, kožo obvarujočo pomado! Občudovani boste! Zavidani! 1 lonček 6 K, št. III. močnejše vrste 9 K. K temu Fellerjevo najfin. liliangvomlečno milo 15 K.

Hočete imeti lepe zdrave lase? Fellerjeva prava Elza Tannocilina pomada za rast las doseže bujne lase! Zaprči prhljaj, prerano osivenje. Zabranj pleš! 1 lonček 6 K, št. III. 9 K. K temu močno terovo milo za umivanje glave 8 K. Šampon 1 K. Mazilo za brke 1 K 80 vin. in 2 K 50 vin.

Mučijo Vas kurja očesa? Fellerjeve pravi tistovski obliž učinkuje brez bolečin, hitro in zanesljivo! Nobenih žuljev! Nobene trde kože! Mala škatljica 3 K 80 vin., velika škatljica 5 K 50 vin.

Želite še kaj? Fellerjeve Elza umivalne pastile (Kolonska voda) 1 škatljica 5 K. Fellerjev umivalni prašek proti potenju 1 škatljica 6 K. Fellerjev mentolni črtik zoper glavno in zobobol 1 škatljica 3 K 50 v. Fellerjev Elza fluid 6 dvojnati ali 2 veliki steklenici specialni 24 K. Najboljši parum z najfinjšim dihom od 8 K naprej. Najfinjši Hega-puder Dr. Kluger, bel, roza in rumen, 1 velika škatljica 12 K. Močna Francovka v steklenici po 6 K in 16 K. Omot in poštnina posebej a najceneje

Eugen V. Feller, ljekarnar, Stibica Donja, Elzatrov št. 252 (Hrvaška).

M. Tičar

Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 26 in
Selenburgova ulica št. 1.

Priporočam veliko izbiro primernih
daril za Božič in Novo leto.
Glavna zaloga razglednic.

Staro železo

kupuje po najugodnejših cenah

:: Jeklarna na Ravneh ::

Guštanj-Ravne, Koroško.

Proda se
pisalni stroj,
sistema Remington,

za ceno od 3000 K. Ogleda se lahko istega v Knafljevi ulici št. 13, pritličje na levo. 1046

"Hif-krema"

"Altese" Jakobi

in druge vrste cigaretnega papirja in strošnice ter milo, vaselino, ličilo, pisemski papir itd. nudi po najnižjih cenah 888

ERKER & ČERTALIČ

Ljubljana, Resljeva cesta št. 20.

Karbid

kakor tudi krasne 889

karbidne svetilke

razpošilja vsako množino po tovarniški ceni

tovarniška zaloga
Janko Andrašič

v Mariboru.

Več čevljarskih pomočnikov

se sprejme samo za fino delo od 1. januarja 1920 dalje. Ponudbe na Maribor, Grajska ulica 20. 972

Miši, podane, stenice, ščurki

izdelovane in razpošiljane po naročilu. Preizkušena sredstva, za katero vsak dan dohajajo zalozna pisma. Za podgane in miši K 6; za ščurke K 6; posebna močna tinktura za stenice K 6; uničevalec moljev K 3; prašek proti mrčesu K 3; mazilo za človeške uši K 3; mazilo proti ušem pri živalih K 3; prašek za uši v obleki in perilu K 3; prašek proti pernemu ušem K 3; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) in miraviljam K 3; Pošilja po povzetju: Zavod za pokončevanje mrčesa **M. Jünker**, Zagreb 40, Petrinjska ulica 3, III. 14

Jugoslovanski kreditni zaved

r. z. z. o. z.

Marijin trg 8, v Ljubljani Wolfova ul. 1, sprejme hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje čistih brez odbitka po

4 %.

Izvenljubij. vlagatelji dobe poštne položnice. Inkaso faktur in trgovske informacije. Izdaja čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inoz. mesta. Daje posoila na vknjižbo, poroštvo, vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji. Neposredno pod držav. nadzorstvom.

534 16-6

Državni poslov: JUGOSLOVANSKI KREDIT LJUBLJANA.

Hranilnica Mestne občine Celje

Ustanovljena v letu 1865.

Stanje vlog koncem leta 1918 K 16,687.828.61. Izplačani darovi K 1,618.468.89. Rezervni sklad, naložen v mestnih hišah, glasom knjig koncem leta 1918 K 851.431.82. Cenilna vrednost K 3,000.000,

prevzema

vloge na knjižice z dnevnim obrestovanjem po 3 % in v tekočem računu (konto-korent) istotako s 3 % brez provizije, zaračunajo se le lastni stroški.

Rentni davek se ne odbije od obresti. Vlagateljem so na razpolago brezplačno poštne položnice.

684

Tesače

za takojšnji nastop proti dobri plači ter prostemu stanovanju in hrani sprejme

"Dom", deln. družba za lesene stavbe
v Zagrebu, Zrinjski trg 17.

968

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani.

Podružnice: v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

— Delniška glavica —
K 20,000.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Rezervni fondi okroglo
K 8.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira varne dobave in dovoljuje amortizacijske kredite